

Publicerad: 2014-01-23 11:12, senaste uppdaterad: 2014-01-24 11:01

Läs upp

Nygammalt. Kraftwerk i toppform. 3-D videoinstallation från Moderna museets utställning.

Foto: Foto: Timo Ohler.

- Dölj bildtexten

Dansant men förutsägbart

RECENSION: Steget från Légers kubism till Kraftwerks elektroniska musik är inte särskilt långt. Sebastian Johans är kluvan inför "Dansmaskiner" på Moderna museet.

Kul! Tänkte jag först. Kraftwerks storslagna musikaliska vision mot en fond av tidig modernism – två sidor av samma expanderande och maskinlyrkande estetik. Sanslöst förutsägbart. Tänkte jag en stund senare. Hela Kraftwerks visuella och ljudmässiga uttryck formligen skriker tidig modernism, och de tyska pionjärerna började till och med sin karriär i ett konstliv som precis hade lyft Marcel Duchamp – själva inkarnationen av det tidiga 1900-talets gränsvidgande konst - ur glömskan och kanoniserat honom som den stora förebilden. Kraftwerks visuella dräkt kunde vara hämtad från de ryska futuristerna och bandets elektroniska musik är producerad med samma fascination för maskinen som fick modernisterna att låta kugghjul och tekniska ritningar bli motiv. Med tillägget att maskinen i det 1970-tal som formade Kraftwerk också inkluderade primitiva datorer och syntar.

Konst

Dansmaskiner - Från Léger till Kraftwerk
Moderna museet
Pågår till 27 april

Kraftwerk, mer en samling hårt arbetande ljudtekniker än traditionella musiker, infogade också modernismens ready made i det populärmusikaliska flödet.

Men innebär detta att Moderna museets ”Dansmaskiner – från Léger till Kraftwerk” bara är förutsägbart och borde ha sökt en annan väg för att ge samtida relevans åt Fernand Légers kubism, Francis Picabias egensinniga tolkning av dadaism, Gösta Adrian Nilssons maskulinitetsdyrkan, Sonia Delaunay-Terks radikala formsökande och den svenska balettens (Ballet Suédois) mytomspunna 1920-talsdekorer? Nja, kanske inte ändå. Det hade varit spännande att se den amerikanska funk och discomusik som gav Kraftwerk avgörande influenser stöta sig mot första världskrigskonsten. Eller kanske den moderna dansbandshouse som aldrig skulle existera, eller i varje fall inte låta likadant, utan Kraftwerks gigantiska inflytande. Men det hade inte varit samma självklara analogi och det hade resulterat i en mindre fokuserad utställning.

”Dansmaskiner” är en korrekt museal utställning, och inte bara det – utställningen vrider en liten aning på perspektiven så att vi betraktar den äldre konsten genom Kraftwerk istället för tvärt om. Också rent fysiskt. Det första som möter betraktaren som stiger in i utställningen, som upptar några salar där Moderna museet vanligen visar sin samling, är ett rum som upptas av en stor projektion av Kraftwerks retrospektiva 3D-installation ”12345678” som elegant och kronologiskt betar sig igenom merparten av bandets produktion, från ”Autobahn” (1974) till ”Tour the France” (2003). Det är rätt härligt att se Kraftwerks grafiskt sammanhållna bilder – dansande robotar, enkla streckfigurer, ord som retromagiskt svävar i luften, stora horder av cyklister som rinner genom landskapet som oljan i en bilmotor – i ett stort format. Den fascination som Kraftwerk har visat inför bilism, radioaktivitet, den transeuropeiska järnvägen och framtidens superstäder har egentligen aldrig haft särskilt mycket med deras samtid att göra. Kraftwerk är mer science fiction än vetenskap, och det är därför de likt Philip K Dicks ”Do androids dream of electric sheep” fortsätter att framstå som tidlösa visionärer långt efter att tiden sprungit ifrån dem.

Kraftwerk har alltid tittat framåt genom att ta ett kliv tillbaka. Det framtidsscenario som målas upp på mästerverket ”The Man-Machine” tar snarare avspark i 1950-talet än utgivningsåret 1978. Det är också därför det känns logiskt att kliva tillbaka ytterligare en bit och fortsätta in i resten av utställningen och förtjusas.

Av: Sebastian Johans kultur@unt.se

© Detta material är skyddat enligt lagen om upphovsrätt.
Eftertryck eller annan kopiering förbjuden.